

5) оскарження фізичними особами рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо в'їзду (виїзду) на тимчасово окуповану територію [1].

Справи, визначені частиною першою цієї статті, суд розглядає у строк не більше тридцяти днів із дня відкриття провадження у справі.

З урахуванням вищевказаного ми можемо зробити деякі узагальнення. По-перше, спрощене позовне провадження в адміністративному судочинстві має важливе значення з огляду на необхідність швидкого, в розумні строки здійснюваного вирішення публічно-правових спорів. Вельми важливою складовою частиною у функціонуванні інституту спрощених проваджень у суді першої інстанції є неухильне дотримання прав і свобод людини.

Спрощене провадження в адміністративному судочинстві спрямоване на захист прав та інтересів фізичних та юридичних осіб у чітко встановлених КАСС України випадках протягом короткого строку, що не повинен перевищувати 60 днів із дня відкриття провадження по справі. Така процедура має дисциплінувати учасників процесу та обмежити можливості для зловживання процесуальними правами та затягування строків розгляду справ.

По-друге, як впливає з аналізу положень КАС України, особливості спрощеного позовного провадження в адміністративному судочинстві України полягають у тому, що: для цього різновиду провадження передбачені скорочені строки подання заяв по суті справи (15 днів для відзиву, 10 днів – для пояснень на відзив, строки подання інших заяв встановлюються судом); підготовче засідання не проводиться; окремі справи розглядаються без повідомлення сторін за наявними матеріалами – суд досліджує докази та письмові пояснення, викладені в заявах по суті справи; передбачений розширений перелік підстав для відмови у клопотанні про розгляд справи в судовому засіданні з викликом сторін (ч. 6 ст. 262, ст. 263 КАС). Суд відмовляє в цьому за наявності хоча б однієї умови: характер правовідносин і предмет доказування не вимагають проведення судового засідання з викликом сторін, або якщо розглядається справа щодо соціальних виплат, відмови в наданні публічної інформації, в'їзду і виїзду на тимчасово окуповану територію, припинення або скасування державної реєстрації припинення юридичних осіб, а також стягнення сум коштів, якщо їх сума не перевищує сто прожиткових мінімумів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

УДК 342.9

ФУНКЦІ НАЦІОНАЛЬНОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРО ІНТЕРПОЛУ УКРАЇНИ

FUNCTIONS OF INTERPOL NATIONAL CENTRAL BUREAU IN UKRAINE

Паніотов Є.К., аспірант

*Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука
заступник начальника*

*Департамент міжнародного поліцейського співробітництва
Національної поліції України*

Стаття присвячена класифікації й аналізу функцій Національного центрального бюро Інтерполу України, а саме Департаменту міжнародного поліцейського співробітництва Національної поліції України – підрозділу, на який згідно з законодавством покладено виконання завдань і функцій Національного центрального бюро Інтерполу. Функції Національного центрального бюро Інтерполу аналізуються з погляду адміністративного права. Запропонована класифікація цих функцій охоплює основні, на думку автора, сфери і напрями діяльності Національного центрального бюро Інтерполу.

Ключові слова: НЦБ Інтерполу, міжнародне співробітництво Національної поліції, функції Інтерполу, комунікаційна система Інтерполу, Департамент міжнародного поліцейського співробітництва.

Статья посвящена классификации и анализу функций Национального центрального бюро Интерпола Украины, а именно Департамента международного полицейского сотрудничества Национальной полиции Украины – подразделения, на которое согласно законодательству возложено выполнение задач и функций Национального центрального бюро Интерпола. Функции Национального центрального бюро Интерпола анализируются с точки зрения административного права. Предложенная классификация этих функций охватывает основные, по мнению автора, сферы и направления деятельности Национального центрального бюро Интерпола.

Ключевые слова: НЦБ Интерпола, международное сотрудничество Национальной полиции, функции Интерпола, коммуникационная система Интерпола, Департамент международного полицейского сотрудничества.

In the article there are analyzed the classification of functions and the functions of Interpol National Central Bureau of Ukraine (hereinafter – NCB Interpol).

An author underlines that currently in Ukraine functions of NCB Interpol are fulfilled by International Police Cooperation Department of National Police of Ukraine. Also there are a lot of researches in sphere of jurisprudence in regard to activities of Ukrainian unit of Interpol, namely in the fields of international law, administrative law, criminalistics etc. Provisions stated in this article were made in the field of administrative law.

Functions of NCB Interpol are contained in some of Ukrainian legal acts which regulate activities of International Police Cooperation Department of National Police of Ukraine as well as National Police as a whole.

It is proposed in the article that there are four key spheres of NCB Interpol activities which may be defined from the point of view of administrative law, namely, providing of international police co-operation in crime combating, internal providing of document workflow, IT maintenance, strategic tasks & projects.

Such sphere as providing of international police co-operation in crime combating includes such functions as receiving / sending requests in issues of crime investigations, search of wanted fugitives, co-ordination of international law-enforcement operations.

Providing of internal document workflow means all the functions of NCB officers connected with processing of information within NCB, namely some complicated procedures connected with registration of documents, processing of data in NCB's databases etc.

IT maintenance includes functions on providing functioning of I.C.P.O. Interpol communication network in Ukraine, access to Interpol databases, functioning of internal NCB software, telecommunications etc.

Strategic tasks & projects sphere means cooperation with international and intergovernmental institutions, global execution by Ukraine of its obligations within I.C.P.O. Interpol, preparation of strategic analytical reports, working out of recommendations on international police cooperation made with use of Interpol channels, introduction of improvements in legislation etc.

Key words: NCB Interpol in Ukraine, International Police Cooperation Department of National Police of Ukraine, Interpol communication system, Interpol databases, classification of functions of NCB Interpol.

У юридичній літературі питанням діяльності Національного центрального бюро (далі – НЦБ) Інтерполу в Україні приділена неабияка увага, причому в галузі різних юридичних наук: адміністративного права, криміналістики, міжнародного права тощо. Важливою складовою частиною комплексу проблем діяльності НЦБ Інтерполу є питання його функцій, які ми розглядаємо в цій статті з позиції адміністративно-правової науки.

Функції НЦБ Інтерполу визначені в нормативних адміністративно-правових актах, що регулюють діяльність Департаменту міжнародного поліцейського співробітництва Національної поліції України – підрозділу, на який згідно з законодавством покладено виконання завдань і функцій НЦБ Інтерполу.

Серед таких документів, зокрема, Положення про Національну поліцію, Положення про Департамент міжнародного поліцейського співробітництва, Інструкція про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів, інші нормативні адміністративно-правові акти, функціональні обов'язки працівників НЦБ Інтерполу тощо.

На наш погляд, функції структурних підрозділів НЦБ Інтерполу можна умовно поділити на такі 4 основні напрями (блоки):

1. Забезпечення міжнародного співробітництва у питаннях розкриття і попередження злочинів.
2. Організація документообігу.
3. Інформаційно-технічне забезпечення.
4. Управлінсько-організаційна робота.

Виходячи саме з цієї класифікації ми здійснюватимемо дослідження функцій підрозділу.

На нашу думку, функції НЦБ Інтерполу за напрямом **забезпечення міжнародного співробітництва у питаннях розкриття й попередження злочинів** у комплексі всебічно відображають діяльність підрозділу в указаній сфері.

Зокрема, функцією НЦБ Інтерполу є *отримання запитів* про проведення оперативно-розшукових та інших заходів на території України від правоохоронних органів інших держав-членів Інтерполу й організація їх виконання правоохоронними та іншими органами державної влади України. Відповідно, НЦБ Інтерполу виконує функцію *інформування НЦБ Інтерполу інших країн про результати виконання їх запитів* правоохоронними й іншими органами державної влади України.

На НЦБ Інтерполу також покладається функція *надсилання до НЦБ Інтерполу інших держав запитів* правоохоронних та інших органів державної влади України про проведення оперативно-розшукових та інших заходів на їх території. Відповідно НЦБ Інтерполу здійснює *інформування* правоохоронних та інших органів державної влади України *про результати виконання їх запитів* правоохоронними органами іноземних держав.

Серед функцій НЦБ Інтерполу також визначені:

- *обмін інформацією* з Генеральним секретаріатом Інтерполу та НЦБ Інтерполу інших держав *із питань правоохоронної діяльності* – у цьому разі може йтися не лише про розкриття конкретних правопорушень, але й про обмін загальною інформацією (аналітикою, досвідом роботи і т. ін.);

- *співпраця з дипломатичними установами* іноземних держав в Україні та дипломатичними установами України

за кордоном із питань, що стосуються боротьби зі злочинністю;

- *обмін інформацією, у межах компетенції, з розвідувальними органами* України з питань, що стосуються боротьби зі злочинністю.

Необхідно відзначити, що вище перелічені функції, на наш погляд, охоплюють не лише питання обміну інформацією безпосередньо під час розслідування злочинів, зокрема у конкретних кримінальних провадженнях і оперативно-розшукових справах, а й, як зазначалося вище, обмін довідковою, аналітичною та статистичною інформацією.

Функції НЦБ Інтерполу щодо обміну інформацією про осіб в адміністративно-правових актах деталізуються окремо. Стосовно обміну інформацією про осіб НЦБ:

- ініціює проведення на території інших держав за запитом правоохоронних органів України міжнародного розшуку осіб, які переховуються від органів досудового слідства, суду, ухиляються від відбування кримінального покарання, а також безвісно зниклих;

- організовує на території України за запитом правоохоронних органів держав-членів Інтерполу розшук осіб, котрі переховуються від органів розслідування, суду, ухиляються від відбування кримінального покарання, а також безвісно зниклих;

- здійснює обмін інформацією з правоохоронними органами України, з правоохоронними органами іноземних держав і з Генеральним секретаріатом Інтерполу щодо встановлення особи невідомих осіб і невпізнаних трупів;

- організовує виконання рішень Генеральної прокуратури України або Міністерства юстиції України щодо приймання осіб, які перебувають під вартою, з іноземних держав відповідно до законодавства України;

- організовує виконання рішень Генеральної прокуратури України або Міністерства юстиції України щодо передавання осіб, котрі перебувають під вартою, до іноземних держав відповідно до законодавства України;

- передає органам державної влади України та державним органам іноземних держав клопотання про взяття під варту або затримання особи, щодо якої буде направлено запит про видачу, а також про надання взаємної допомоги в кримінальних справах у випадках, передбачених міжнародними договорами України;

- вносить до Генерального секретаріату Інтерполу клопотання про публікацію циркулярних повідомлень Інтерполу (т. зв. «кольорових повідомлень» або «повідомлень із кольоровим кутом», що публікуються Генеральним секретаріатом Інтерполу стосовно осіб у цілях їх розшуку, затримання, встановлення місцезнаходження, ідентифікації, відстеження міжнародних переміщень тощо).

Також на НЦБ Інтерполу покладається функція ініціювання проведення розшукових заходів на території інших держав-членів Інтерполу з метою встановлення місцезнаходження викраденого майна.

Функції НЦБ Інтерполу з *інформаційно-технічного забезпечення* складають не менш важливу складову частину його діяльності. Тут необхідно відзначити, що Інтерпол – це організація, яка забезпечує саме практичне повсякденне співробітництво правоохоронних органів світу. Організація використовує передові сучасні технології, а також розробляє і впроваджує в правоохоронну діяльність світового співтовариства власні високотехнологічні інструменти. Цими інструментами є міжнародні банки

даних Інтерполу та його комунікаційна система I-24/7. Ми не будемо заглиблюватися у технічні особливості функціонування зазначених технологічних інструментів Інтерполу, але в контексті дослідження функцій НЦБ Інтерполу, а також розгляду проблем його адміністративно-правового забезпечення не можемо не торкнутися цього питання.

Зокрема, сьогодні майже увесь інформаційний обмін каналами Інтерполу, у т. ч. між національними центральними бюро Інтерполу країн-членів Організації, відбувається через комунікаційну систему Інтерполу I-24/7. Вказана система є захищеним, сучасним засобом електронного комунікаційного зв'язку, що дозволяє нарівні з обміном текстовими повідомленнями передавати також зображення – фотографії, відбитки пальців тощо.

У свою чергу, банки даних Інтерполу – це унікальний інструмент міжнародного поліцейського співробітництва, що складається з ряду обліків кримінального характеру. Інформація до вказаних обліків вноситься правоохоронними органами країн-членів Інтерполу та є доступною для ознайомлення через систему I-24/7.

Відповідно у сфері інформаційно-технічного забезпечення НЦБ Інтерполу:

- виконує функції розпорядника й адміністратора українського сегмента мережі глобальної телекомунікаційної системи Інтерполу I-24/7;

- залучає правоохоронні та інші центральні органи виконавчої влади до інформаційного наповнення банків даних Генерального секретаріату Інтерполу;

- використовує та надає правоохоронним органам України доступ до автоматизованих інформаційних систем Генерального секретаріату Інтерполу в порядку, визначеному законодавством України й актами Інтерполу;

- створює і використовує власні автоматизовані інформаційні системи.

Зокрема, НЦБ Інтерполу був створений власний інтегрований банк даних, що включає дві системи: автоматизовану систему документообігу й автоматизовану систему довідкової інформації.

Автоматизована система документообігу призначена для реєстрації, обліку, опрацювання й архівування документів. Ця система включає підсистеми: вхідних документів, вихідних документів та архівних справ.

У свою чергу, автоматизована система довідкової інформації призначена для обліку відомостей, інформація про які надходить каналами Інтерполу. Ця система включає такі підсистеми (обліки), як: транспортні засоби, предмети мистецтва й антикваріату, фірми, номерні речі й особи.

Джерелами накопичення інформації в інтегрованих банках даних НЦБ Інтерполу є:

- запити, повідомлення та інші матеріали, що надходять від компетентних органів іноземних держав;

- запити, повідомлення та інші матеріали, які надходять від правоохоронних органів України;

- запити, звернення, інформаційні матеріали, повідомлення тощо, що надходять від фізичних осіб, юридичних осіб, об'єднань громадян, суб'єктів владних повноважень.

Сьогодні безпосередньо порядок функціонування й експлуатації інтегрованого банку даних НЦБ Інтерполу визначається внутрішніми адміністративними актами НЦБ Інтерполу та загалом відповідає вимогам законодавства України та рекомендаціям Генерального секретаріату Інтерполу.

Управлінсько-організаційна сфера діяльності НЦБ Інтерполу пов'язана з вирішенням завдань НЦБ Інтерполу як структурного підрозділу центрального апарату Національної поліції України, розглядом правових питань, що належать до його компетенції, прийняттям управлінських рішень, співпраці з правоохоронними органами із загальних питань, зокрема тих, що не пов'язані безпосередньо з розслідуванням конкретних кримінальних правопорушень і т. ін.

У цій сфері НЦБ Інтерполу:

- організовує співробітництво з міжнародними міжурядовими та неурядовими організаціями у випадках, передбачених законодавством України;

- бере участь за дорученням Голови Національної поліції в опрацюванні проектів міжнародних договорів України з питань міжнародного співробітництва у правоохоронній сфері;

- вносить пропозиції Голові Національної поліції щодо розроблення актів законодавства та відомчих нормативно-правових актів, бере безпосередню участь у їх розробленні, а також в опрацюванні нормативно-правових актів із питань боротьби зі злочинністю, що розробляються з ініціативи інших органів державної влади України;

- контролює виконання зобов'язань, що випливають із членства України в Інтерполі – у цьому разі йдеться про весь комплекс зобов'язань України, пов'язаних із членством в організації: це і забезпечення належного виконання запитів Генерального секретаріату Інтерполу й НЦБ Інтерполу інших держав, і представлення України в пленарних органах Організації (Генеральній Асамблеї Інтерполу, Європейській регіональній конференції Інтерполу, Конференції голів Національних центральних бюро Інтерполу), і сплата членського внеску України до бюджету Інтерполу та інші заходи;

- контролює дотримання правоохоронними органами України встановленого порядку міжнародного співробітництва каналами Інтерполу;

- організовує участь делегацій України в засіданнях Генеральної Асамблеї Інтерполу, Європейської регіональної конференції Інтерполу, інших заходах Інтерполу;

- організовує участь представників правоохоронних та інших центральних органів виконавчої влади України в міжнародних науково-практичних заходах, які проводяться під егідою Інтерполу;

- складає і надсилає до Генерального секретаріату Інтерполу звіти з питань боротьби зі злочинністю на території держави на підставі інформації правоохоронних та інших органів державної влади України;

- здійснює інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронних та інших органів державної влади України з питань протидії транснаціональній злочинності.

До функцій НЦБ Інтерполу управлінсько-організаційного характеру, на нашу думку, також можна віднести:

- поточне та стратегічне планування роботи – здійснюється в порядку, визначеному наказами Національної поліції України;

- юридичний аналіз питань діяльності НЦБ Інтерполу – здійснюється постійно, в міру необхідності;

- організацію в Україні міжнародних заходів (конференцій, семінарів, навчальних курсів тощо);

- організацію взаємодії із засобами масової інформації;

- вивчення, узагальнення та розповсюдження досвіду боротьби зі злочинністю та підготовка аналітичних матеріалів із питань протидії транснаціональній злочинності – здійснюється в міру необхідності за запитом правоохоронних органів України та іноземних держав;

- надання методичної допомоги територіальним підрозділам НЦБ Інтерполу, іншим підрозділам поліції та правоохоронним органам України – це стосується, звичай, питань міжнародного співробітництва з використанням каналів Інтерполу, нормативної бази і т. ін.;

- взаємодію з вищими навчальними закладами, науково-дослідними установами, представництвами міжнародних, міжурядових і неурядових організацій в Україні щодо формування стратегії протидії транснаціональній злочинності;

- поточне узагальнення статистичної інформації з питань діяльності НЦБ Інтерполу, підготовка звітності тощо – здійснюється як за запитом правоохоронних ор-

ганів України та іноземних держав, так і в рамках заходів із підбиття підсумків роботи за певний період.

На нашу думку, вкрай важливими є внутрішні функції НЦБ Інтерполу, пов'язані з **організацією документообігу**.

Особливістю системи організації документообігу в НЦБ Інтерполу є те, що вона (система документообігу) не лише забезпечує проходження документів у підрозділі, їх отримання, надсилання тощо, але й відіграє вагомий роль в організації оперативного обміну інформацією з іншими правоохоронними органами – як України, так і іноземних держав.

Робота з документами в НЦБ Інтерполу включає такі етапи: отримання документа; реєстрація документа; перевірку об'єктів інформації, які містяться у вхідному первинному документі, за банками даних НЦБ Інтерполу, Генерального секретаріату Інтерполу, інших структурних підрозділів Національної поліції та МВС; внесення відомостей про об'єкти інформації, що містяться в документі, до банків даних НЦБ Інтерполу; розгляд документа керівництвом; отримання документа виконавцем; виконання документа; реєстрація підготовленого документа; відправку документа; формування документів у справу; передачу справ на архівне зберігання до відділу оброблення інформації.

У структурі МВС, а пізніше, після реформування, вже в Національній поліції, час від часу виникали думки з приводу часткової передачі функцій НЦБ Інтерполу з центрального на регіональний рівень. Однак, хоча у НЦБ Інтерполу і є територіальні органи в Головних управліннях Національної поліції в областях та м. Києві, жодна з перелічених функцій НЦБ Інтерполу не може бути деле-

гована на регіональний або місцевий рівень у повному обсязі. Це зумовлено, серед іншого, тією обставиною, що НЦБ Інтерполу забезпечує міжнародне співробітництво не лише поліції, а й інших правоохоронних органів України, що вимагає здійснення управління інформаційними потоками на загальноукраїнському рівні. Крім того, участь у діяльності МОКП – Інтерпол передбачає існування єдиного центру міжнародної взаємодії в рамках Інтерполу. Сама назва, визначена Статутом Інтерполу, – Національне центральне бюро Інтерполу – передбачає, що відповідні функції здійснюються на національному, центральному рівні. Слід зазначити, що НЦБ Інтерполу всіх інших 192 країн-членів Інтерполу функціонують виключно на центральному рівні.

Концентрація функцій на центральному рівні також зумовлена наявністю засобів передачі й отримання даних з-за кордону лише в НЦБ Інтерполу.

Отже, на відміну від інших структурних підрозділів центрального органу управління Національної поліції, НЦБ Інтерполу є не лише управлінським, а й практичним підрозділом, у якому здійснюється основна робота щодо забезпечення міжнародного співробітництва правоохоронних органів України каналами Інтерполу. У свою чергу, регіональні підрозділи НЦБ Інтерполу (що мають незначну штатну чисельність) виконують функції передачі інформації між НЦБ Інтерполу та підрозділами правоохоронних органів України на місцях, контролюють строки та якість виконання ними запитів правоохоронних органів іноземних держав, надають їм сприяння з підготовки ініціативних запитів за кордон.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про Національну поліцію». Відомості Верховної Ради (ВВР). 2015. № 40–41. Ст. 379.
2. Положення про Національну поліцію, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2015 р. № 877. Урядовий кур'єр. 2015. № 207.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1993 р. № 220 «Про Національне центральне бюро Інтерполу». Збірник постанов Кабінету Міністрів України. 1994. № 2. С. 114.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2002 р. № 1371 «Про порядок участі центральних органів виконавчої влади у діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна». Офіційний вісник України. 2002. № 38. С. 36. Ст. 1776.
5. Положення про Департамент міжнародного поліцейського співробітництва Національної поліції України, затверджене наказом Національної поліції України від 06 лютого 2018 р. № 111.
6. Наказ МВС України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Держкомкордону України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України від 09 січня 1997 р. № 3/1/2/5/2/2 «Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів». Юридичний вісник України. 1999. № 41 (225). С. 10–24.
7. Устав Международной организации уголовной полиции Интерпола. Международное публичное право. Сборник документов. Т. 2. М.: БЕК, 1996.